

'BLIJF ALS BEDRIJF ZELF IN DE LEAD'

ATR KRITISCH OP AANSCHERPING ENERGIEBESPARINGSPLICHT

De voorgenen verlenging van de wettelijke terugverdientijd van vijf naar zeven jaar stuit op kritiek van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). Volgens het college leidt de maatregel tot 1 miljard euro aan extra investeringen door het bedrijfsleven, terwijl het kabinet onvoldoende onderbouwt waarom deze aanscherping op dit moment noodzakelijk is. Het ATR wijst erop dat de huidige energiebesparingsplicht nog diverse knelpunten kent. Zo blijft de naleving achter, zijn rapportages

vaak complex en is de bijdrage aan extra CO₂-reductie volgens het college niet altijd goed aantoonbaar. Het ligt daarom meer voor de hand eerst de werking en handhaving van de bestaande regeling te verbeteren. Volgens het ATR bevat het voorstel ook lastenverlichtingen, waaronder een beperking van de doelgroep van de onderzoeksplicht en wijzigingen in de rapportageverplichtingen. Per saldo verwacht het Adviescollege echter dat de lasten voor bedrijven aanzienlijk zullen toenemen.

Bedrijven krijgen vanaf 2027 te maken met een fors aangescherpte energiebesparingsplicht. De meest ingrijpende wijziging is de verlenging van de terugverdiensijd voor verplichte energiebesparende maatregelen van vijf naar zeven jaar. Daarnaast verdwijnt de mogelijkheid om energiebesparende maatregelen uit te stellen tot een natuurlijk vervangingsmoment. Wat verandert er precies en hoe kunnen bedrijven zich nu al voorbereiden op de nieuwe regels?

TEKST: ADRIAAN VAN HOOIJDONK
BEELD: BLUETERRA ENERGY EXPERTS / ISTOCK

De actualisatie is de afgelopen jaren voorbereid door het ministerie van Klimaat en Groene Groei, in overleg met bedrijfsleven, energieadviseurs en bevoegde gezagen. In april 2026 gingen de wijzigingen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) in consultatie, gevolgd door de consultatie van de geactualiseerde Erkende Maatregelenlijst (EML) begin juli 2026. De komende maanden verwerkt het ministerie de reacties uit het veld waarna de nieuwe regels in 2027 in werking treden. De energiebesparingsplicht blijft gelden voor bedrijven met een jaarlijks verbruik van minimaal 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 kubieke meter aardgas.

Voor bedrijven is wachten op de definitieve regelgeving volgens energieadviseur Jos Lenselink van BlueTerra Energy Experts geen verstandige strategie. "Bedrijven doen er goed aan om nu al inzicht te krijgen in de beoogde wijzigingen. Wat voor invloed heeft dit op het bedrijf? Wat zijn de rapportageverplichtingen? Zoek dat tijdig uit."

Lenselink werkt sinds 1993 als energieconsultant voor BlueTerra Energy Experts, een adviesbureau voor energiebesparing en duurzame energie voor de industrie en grootzakelijke markt. Het team van 30 professionals biedt energieadvies voor grootverbruikers in industrie, glastuinbouw en utiliteit, gericht op CO₂ reductie en energiebesparing. Daarnaast is hij vicevoorzitter van de commissie Winstrumenten van FedEC, de beroepsvereniging van energiedeskundigen, -engineers en -adviseurs. Vanuit die rol vertegenwoordigt hij de Nederlandse energieadviseurs in overleg met onder meer overheidspartijen en denkt hij mee over wijzigingen in wet- en regelgeving, waaronder de energiebesparingsplicht.

Strategisch karakter

Voor een aantal verf- en drukinktbedrijven roept de actualisatie van de energiebesparingsplicht herinneringen op aan 2015, toen de informatieplicht werd ingevoerd. Een deel van de VVVF-achterban moest vanaf toen aan de overheid rapporteren welke energiebesparingsmaatregelen ze namen. Op basis van het energiegebruik van een locatie wordt de informatieplicht vastgesteld. In de praktijk zijn dit vrijwel alle VVVF-bedrijven. Volgens Lenselink hebben de betrokken bedrijven die verplichting destijds over het algemeen goed opgepakt. "Maar dat moest ook wel. Het is simpelweg wetgeving waaraan bedrijven moeten voldoen", zegt hij.

Energiebeheer heeft bij de VVVF-leden inmiddels een veel strategischer karakter gekregen. De sterk gestegen energieprijzen van de afgelopen jaren hebben energiebesparing nog hoger op de agenda gezet, terwijl bedrijven tegelijkertijd moeten bijdragen aan CO₂-reductie. Volgens Lenselink vragen ook klanten, financiers en ketenpartners steeds vaker naar energieverbruik, emissies en verduurzamingsmaatregelen. Initiatieven zoals Coatings Care van de VVVF sluiten aan bij die ontwikkeling en stimuleren bedrijven om verder te kijken dan alleen compliance.

Vier belangrijke wijzigingen

Deze actualisatie draait om vier belangrijke wijzigingen. De grootste inhoudelijke wijziging is dat de energiebesparingsplicht voortaan geldt voor maatregelen met een terugverdiensijd van maximaal zeven jaar in plaats van vijf jaar. Daardoor kunnen maatregelen die voorheen buiten de verplichting vielen, straks alsnog verplicht worden. Tegelijkertijd verdwijnt de mogelijkheid om maatregelen

The Perfect Mix

Eskens Process Solutions, Kwaliteit en Service

Sterke merken, een ervaren team en een efficiënte service
zijn de ideale mix voor een waardevol partnership

WILHELM NIEMANN
MASCHINENFABRIK

WAB

ESKENS
PROCESS SOLUTIONS

'BEDRIJVEN DOEN ER GOED AAN
OM NU AL INZICHT TE KRIJGEN
IN DE BEOOGDE WIJZIGINGEN.
WAT VOOR INVLOED HEEFT DIT
OP HET BEDRIJF? WAT ZIJN DE
RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN?
ZOEK DIT TIJDIG UIT'

uit te stellen tot een natuurlijk vervangingsmoment, waarbij bedrijven energiebesparende maatregelen pas hoefden te treffen bij vervanging van een installatie of machine. Volgens de overheid bleek handhaving in de praktijk vrijwel onmogelijk. Daarnaast bestaat er voor veel van deze situaties al andere relevante regelgeving, waaronder de Europese Ecodesign-verordening. Vanaf 2027 krijgen gemeenten en provincies overigens structureel ruim 14 miljoen euro extra voor handhaving.

Verder is de Erkende Maatregelenlijst (EML) opgeschoond en bevat deze lijst nu 150 maatregelen. Negen maatregelen vervallen omdat ze in de praktijk meestal niet van toepassing zijn, terwijl verschillende maatregelen en categorieën worden samengevoegd, waaronder de maatregelen voor verlichting. Daarnaast komt de installatie van zonnepanelen als verplichte maatregel in de energiebesparingsplicht te vervallen. Ook komt er een afzonderlijke categorie voor ruimtebevochtiging en vallen drogen en stoom voortaan onder procesmaatregelen.

Onderzoeksplicht blijft bestaan

Tot slot blijft de onderzoeksplicht bestaan, maar worden onderdelen geactualiseerd en verduidelijkt. De onderzoeksplicht geldt voor bedrijven die jaarlijks meer dan 170.000 kubieke meter aardgas of tien miljoen kilowattuur elektriciteit verbruiken. "Deze bedrijven moeten om de vier jaar een onderzoeksrapport opstellen", licht Lenselink toe. "Dat was al zo, maar er gaan ook wijzigingen plaatsvinden." Zo moet de isolatiescan beter aansluiten op recente normen en komt er

een vereenvoudigde rapportage. Daarnaast komt er meer aandacht voor technische isolatie.

Bedrijven moeten met de aandrijfsystemenscan alle elektromotoren met een vermogen van meer dan 15 kW in kaart brengen. Doel is dat de overheid zo beter kan handhaven.

De aanpassing van de energiebesparingsplicht bevat een opvallende paradox. Op papier lijkt de regeling eenvoudiger te worden: de Erkende Maatregelenlijst wordt korter, categorieën worden samengevoegd en de administratieve lasten moeten omlaag. Tegelijkertijd kan de verlenging van de wettelijke terugverdientijd van vijf naar zeven jaar er juist toe leiden dat meer energiebesparende maatregelen worden verplicht. "De investeringsdruk kan hierdoor toenemen", waarschuwt Lenselink.

Beschikbaarheid netcapaciteit

Voor verf- en drukinktbedrijven kan de beschikbaarheid van netcapaciteit bijvoorbeeld gevolgen hebben voor de planning van maatregelen zoals warmteterugwinning, efficiëntere elektromotoren of verdere elektrificatie van processen. Vooral bij complexere maatregelen is een goede voorbereiding volgens Lenselink belangrijk. Bedrijven moeten niet alleen kijken naar de techniek, maar ook naar de beschikbaarheid van netcapaciteit en de inpassing in bestaande productieprocessen. "Weet welke maatregelen eraan komen en hoe die passen binnen de investerings- en onderhoudsplanung van het bedrijf."

JOS LENSELINK, ENERGIEADVISEUR BLUETERRA ENERGY EXPERTS

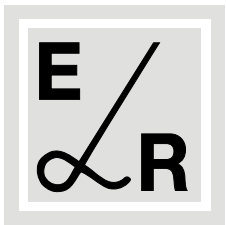
Vooral kleinere verf- en drukinktbedrijven kunnen de gevolgen van de actualisatie relatief sterk voelen. Grote ondernemingen beschikken vaak over medewerkers die zich specifiek bezighouden met energie, duurzaamheid of vergunningen. Bij kleinere bedrijven komt dit soort regelgeving vaak bovenop de dagelijkse werkzaamheden. “Bij een bedrijf met twintig medewerkers doet iemand dit er vaak gewoon bij”, zegt Lenselink. Dat maakt het lastiger om wijzigingen in wet- en regelgeving tijdig te volgen en de juiste maatregelen te treffen.

Internetconsultatie

Ook werkgeversorganisaties hebben hiervoor aandacht gevraagd. In hun reactie op de internetconsultatie wijzen VNO-NCW en MKB-Nederland erop dat de administratieve lasten voor kleinere bedrijven relatief zwaar kunnen uitvallen. Zeker wanneer specialistische kennis ontbreekt, kan het nodig zijn externe expertise in te schakelen. Volgens Lenselink is het daarom verstandig tijdig advies in te winnen en gebruik te maken van de informatie die brancheorganisaties, zoals de VVVF, beschikbaar stellen.

Stapelings lasten

Werkgeversorganisaties waarschuwen voor stapeling van verplichtingen en administratieve lasten. Volgens Lenselink ligt de sleutel vooral in een integrale aanpak. “Blijf als bedrijf zelf in de lead”, adviseert hij. “Kijk niet per regeling wat je moet doen, maar zorg dat je één overzicht hebt van alle energie- en CO₂-verplichtingen die op je organisatie afkomen.” Bedrijven die dat goed organiseren, profiteren volgens hem niet alleen bij inspecties, maar versterken ook hun positie richting klanten, verzekeraars, financiers en ketenpartners. Hoewel de definitieve regelgeving nog niet is vastgesteld, is het verstandig dat bedrijven nu al in kaart brengen welke energiebesparende maatregelen in de komende jaren op de planning staan en welke gevolgen de verlenging van de terugverdientijd van vijf naar zeven jaar voor hun situatie kan hebben. “Afwachten is nooit verstandig”, zegt hij. “Blijf zelf in de lead en zorg dat je weet wat er binnen je bedrijf speelt. Daar heb je uiteindelijk alleen maar voordeel van. Energiebesparing levert uiteindelijk niet alleen lagere kosten op, maar ook concurrentievoordeel.”

E & R B.V.

Proven Excellence.

NETZSCH *Alpha*[®] NEOS de nieuwe standaard!

Al meer dan 40 jaar uw vertrouwde partner in procesmachines voor de verf- en inkt industrie.

Samen met onze partners NETZSCH Feinmahltechnik GmbH en J. De Vree & Co N.V. bieden wij innovatie dispergeersystemen, parelmolens, mengmachines, afvulmachines & turnkey projecten voor de verf- & inkt industrie.

Optimaal dispergeren, malen, mengen en afvullen. Hogere productiviteit. Kortere omsteltijden. Besparen op energie, koelwaterverbruik en onderhoud.

Wij vertellen u er graag meer over!

DEVREE DEVREE

er-bv.com

NETZSCH
Proven Excellence.

CIRCULAR ECONOMY MEETS TECHNOLOGY

CUTTING-EDGE TECHNOLOGY FOR MAXIMUM PACKAGING EFFICIENCY.

We show how closed material cycles can become reality: with packaging solutions that set standards in quality, safety, and cost-effectiveness.

Learn all about our comprehensive circular system – including the latest innovations and trends in packaging, technology and your supply chain. Discover how our products and services let you achieve even greater economic benefits and environmental efficiency.

Explore our latest product highlights and experience
how **SCHÜTZ** continues to drive innovation forward.
Visit us at: www.schuetz.net/innovations

SCHÜTZ

SCHÜTZ (Benelux) B.V.
Westelijke Randweg 23
Haven 0413
NL-4791 RT Klundert
Phone +31 168 334 600
info1benelux@schuetz.net
www.schuetz.net/benelux